

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קע"ז, פרשת וילך תשפ"ג

שלחן שבת עם האור החיים

ריבוי הצרות הנגרמות מהסתר פנים - עונש על עבודה זרה, השקולה כהפרת כל התורה

הקב"ה הוא דין אמת ומשלם לאיש כרשעו וכפי מעללו ולא יותר מהמגיע לו, כפי שנאמר (להלן לב, ד): 'א-ל-אָמוֹנָה וְאִין עֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא', אך על ידי הסתרת הפנים יוכל להיות שיענשו יותר מהמגיע להם, כיון שה' אינו משגיח על המשחית שלא יזיק יותר מהמגיע להם.

יתכן ששאלה זו כלולה במה שנאמר בפסוק הקודם: 'וְאָמַר עַל פִּי אִין אֱלֹקֵי בְּקַרְפֵּי מְצֻאוֹנֵי הָרְעוֹת הָאֱלֹהִי', שאין כוונתם להתוודות על חטאייהם ולהכיר בכך שהם נענשים על עונותיהם, אלא כוונתם להתריס כלפי מעלה ולומר שגם לפי עונם אין מגיע להם ענש חמור כל כך, והעונש החמור הוא רק מפני שה' הסתיר פניו מהם, ונמצא שהם נענשים יותר מהמגיע להם על פי דין.

ענש על עבודה זרה, השקולה כהפרת כל התורה

על שאלה זו בא הקב"ה ומשיב בפסוק זה: 'וְאָנְכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי מַהֵם הַיּוֹם הַהוּא', כלומר, 'וְאָנְכִי הִסְתַּר', מה שהסתיר פני מהם, אינו יותר מהמגיע להם, אלא 'אֶסְתִּיר פְּנֵי מַהֵם', בדין הוא שאסתיר את פני מהם, אף שעל ידי זה יגיעו להם צרות רבות ורעות. טעם הדבר הוא מפני שהם חטאו בעון עבודה זרה, אשר היא שקולה ככפירה בכל התורה כולה, כפי שאמרו בספרי (פסקא נד): 'כל המודה בעבודה זרה כאלו כופר בכל התורה כולה, וכל הכופר בעבודה זרה כאלו מודה בכל התורה כלה'. כיון שעברו על כל התורה כולה - בדין הוא שיגיעו עליהם כל מיני הצרות שבעולם, לפי שכל צרה ורעה שיש בעולם הרי היא כנגד חטא ועבירה מסוימים, שכך קבע הקב"ה בעולמו - כל עבירה וחטא גורמים לצרה ועונש בפני עצמם, וכיון שעברו על כל התורה כולה ראויים הם לכל הצרות שבעולם.

זהו שהאריכה התורה ואמרה: 'עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה פִּי פָּנָה אֶל אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם', לומר, שכיון שבנו אל אלהים אחרים שהיא עבודה זרה, והרי זה שקול כמו שעברו על כל התורה כולה, נמצא שעשו את 'כָּל הָרָעָה' שנתן לעשות, ולכן בדין הוא שאסתיר פני מהם, אף שעל ידי כך יגרם שיבואו עליהם כל מיני הצרות שבעולם.

וְאָנְכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי הַיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה פִּי פָּנָה אֶל אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם (לא, יח).

פסוק זה אמר ה' למשה בסוף הפרשה, ובו גילה לו שלאחר שיכנסו ישראל לארץ יגיע דור שיעזוב את ה' ויעבד עבודה זרה, וה' יסתיר את פניו ממנו וימצאוהו צרות ורעות רבות; יאמרו אז ישראל: 'עַל פִּי אִין אֱלֹקֵי בְּקַרְפֵּי מְצֻאוֹנֵי הָרְעוֹת הָאֱלֹהִי', ועל זה אמר ה' שסיבת הסתרת הפנים היא מחמת שעבדו עבודה זרה.

תוספת הסתר לאחר הווידוי

ברם, סדר הפסוקים מעלה תמיהה: הרי בפסוק הקודם נאמר שבני ישראל התוודו על חטאם ואמרו: 'עַל פִּי אִין אֱלֹהֵי בְּקַרְפֵּי מְצֻאוֹנֵי הָרְעוֹת הָאֱלֹהִי', שזה כוודוי והכרה בחטא, והיא תשובה על מעשיהם הרעים, ואם כן מדוע יוסיף הקב"ה להסתיר פניו מהם לאחר שכבר חזרו בתשובה והתוודו על חטאם?

סבת ההסתר כבר אמורה

ניתן היה לפרש, שלעולם אין הכונה שלאחר התשובה והווידוי יוסיף ה' להסתיר פניו, אלא כוונת התורה לפרש ולתן טעם להסתרת הפנים שהיתה קדם חזרתם בתשובה, שהיא מפני שבנו אל אלהים אחרים. אולם גם פירוש זה מוקשה, שהלא ענין זה כבר נתפרש בפסוקים הקודמים (טז-יז), שנאמר: 'וְקָם הָעָם הַזֶּה וַזָּנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נָכַר וְגו' וְחָרָה אַפִּי בּוֹ בַיּוֹם הַהוּא וְעִזְבֹתֵיהֶם וְהִסְתַּרְתִּי פְּנֵי מַהֵם וְגו', הרי שסיבת הסתר הפנים היא מפני שעזבו את ה' והפרו בריתו והלכו לעבוד אלילים, ומה הוסיפה התורה בפסוק זה.

צרות רבות על ידי הסתר פנים

נראה לבאר שכוונת התורה לתן טעם לכך שה' מסתיר את פניו מלראות בצרתם של ישראל. לכאורה, יש מקום לטען שאין זה משפט צדק, שהרי

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו לפקס: 077-4702681

או למייל המערכת p0774702681@gmail.com

הצלה ממות לחיים בזכות לימוד אור החיים הק' | פרק ג'

הרחוב ופנו שמאלה לתוך הרחוב בו התגורר הרה"ק מהוסיאטין. עוד בתים אחדים, עוד פסיעות אחדות והצדיק נבלע בתוך ביתו. המלווים עקפו את הבית מצדו השמאלי, ועלו במדרגות המובילות לבית המדרש. נתנאל אחריהם.

הוא התייצב בפינה, והשתתף בתפילות מנחה וערבית, שהתקיימו במקום. דרך החלון הפתוח הפונה פנימה לתוך חדר האורחים הגדול - יכל להתבונן בדמותו מאחור, של רבינו, ולראות את עמידתו בתפלה. הוא חש באווירה המיוחדת השוררת במקום הזה. שתי פסיעות מן הרחוב החילוני הסואן, שתי פסיעות מהר-הגעש המסחרי הלוהט, והנה המקום כה שונה, כה קדוש, כה רווי שכינה... עתה החל להבין מדוע היו הוריו כה משתוקקים לראות את הרה"ק מהוסיאטין ז"ע בעבודתו.

לאחר שנתפזרו המתפללים - ביקש רשות להיכנס אל הרבי. רבינו שאל אותו מיהו, מה מעשיו כאן ומה בקשתו. נתנאל נתמלא פחד ולא יכל להוציא הגה. כשהתאושש אמר: "רבי כלום צריך אני לספר מי אני? הרי הרבי שפט אותי לפני כשבועיים! כאן הוא פרץ בבכי. הצדיק ישב שקוע במחשבותיו. כשנדם הבכי ונשתררה שתיקה - פנה אליו הרה"ק מהוסיאטין בהושטת היד ואמר: "נו, השי"ת יאריך ימך ושנותיך בטוב, בברכה והצלחה!"

...

המשיך ר' מרדכי שרגא באומינגר ז"ל: נחרד מן הסיפור - אצתי לחדרו של סבי, רבי יעקב זצ"ל בעל "אהלי יעקב", וסיפרתי לו על האיש היושב בבית המדרש ולומד "אור החיים" ועל סיפורו המופלא. סבי קם מיד ממקומו וביקש לראות את האיש. שנינו חזרנו לבית המדרש - אך האיש כבר לא היה. הוא עזב בנתיים את בית המדרש והלך לדרכו.

סבי ז"ל - כך המשיך ר' מרדכי - אסר עלי לספר הסיפור הזה. "זה יכול להזיק לחותני הצדיק מבחינת אריכות ימים ושנים" - אמר, וסיים ר' מרדכי את דבריו: "אולם עתה לאחר שסבי-זקני נסתלק - מצוה לפרסם סיפור נוראי זה!"

המשך מה שסיפר ר' מרדכי שרגא באומינגר ז"ל גינו של הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין, ממה ששמע מבעל המעשה עצמו:

בבוקר זה הוא הגיע לתל-אביב לצורך סידורים שונים בענייני מסחרו. "נתגלגל מזלו" והוא נקלע למדרכה השמאלית, העולה מן הים אל רחוב אלנבי. מולו צעדו באיטיות שלשה אנשים חסידיים בעלי צורה ודמות. ככל שהתקרב הבחין, כי אין השלשה שווים במעלה אחת. האמצעי - הוא זה שמטייל, ואילו השניים המהלכים משני צידיו - אינם אלא מלוויו, השומרים עליו ומסייעים לו.

לאחר שצעד צעדים אחדים נוספים - הבחין יותר בדמות האמצעית ההולכת ומתקרבת והולכת, ופתאום... חש בהלם נורא, כמעט צנח על מקומו. הוא גילה כי האיש האמצעי - הוא אותו אב בית דין ששפט אותו, לפני כשבועיים, בבית דין של מעלה!

הוא נעצר על מקומו, שפשף את עיניו ונענע את ראשו להתנערות ולהתעוררות, וחזר והישיר מבט לעבר הדמות האצילית, הצועדת מולו באיטיות רבה. לא! הוא אינו טועה! אכן זהו האיש! הוא החליט להשהות את עיסוקיו ולהיצמד אל שלושת האנשים האלה. כשהמטיילים נעצרו ליד חלון ראוה של תשמישי קדושה - הצליח ליצור קשר עם אחד המלווים ושאל אותו מיהו האיש הפלאי, האמצעי הזה. "הלא הוא רבינו הצדיק הקדוש מהוסיאטין, נכדו של הרה"ק מרוזין ז"ע" - השיב האיש.

עתה קמו מחדש ועמדו מול עיניו כל אותם סיפורים נפלאים, שהוא שמע בצעירותו בבית הוריו, באותה עיירה קטנה בפלך וואלין. עתה חזרו וניעורו כל אותם תאים חסידיים אבודים שיבשו אצלו במרוצת השנים בהשפעת ה"מועדון להגשמה", ועתה חש, כי נצטמקו מעיו, ונתחלחל ליבו, עד שמזוויות עיניו נצנצה דמעה קטנה, שהלכה, גדלה, והתגלגלה על לחיו. הוא החליט בשנית לא להרפות מאיש זה. הוא ילך בעקבותיו עד למקום משכנו, ועד שיצליח לשוחח עמו.

כמחצית השעה עקב אחר המטיילים. השמש החלה שוקעת, והאנשים שבו ועלו במעלה

בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

המקדש בפסולי עדות מדוע לא אמרינן שמא הרהרו בתשובה

ותירצו האחרונים, דיש לומר, שכאשר משה רבינו מדבר בסוף ימיו אל עם ישראל ומוכיח אותם, פשוט שיש מקום לחשוש שמא עשו תשובה, וכי יתכן לדבר פנים אל פנים עם משה רבינו ביום האחרון של מותו ולא להרהר תשובה, והרי הוא ק"ו מאותו רשע שאומר על מנת שאני צדיק גמור. וגם נראה שאין טעם לומר להם בפניהם 'ממרים אתם' מכל מקום יש מקום ללמד זכות עליהם, שמא עשו תשובה ולא לתת להם שם שכזה, כדי לתת להם פתח לחזור בתשובה.

[ויש לציין מה שהביא בספר אמרי שמאי פר' בלק: ממרים הייתם עם ה' (דברים ט, ז), מפרשים תלמידי הבעש"ט זצ"ל, אעפ"י שהייתם ממרים - לא ניתקתם עצמכם מהשם, אלא הייתם עם ד'. מעין זה איתא במדרש שיד השירים פרשה א' אות כ"ה: משכני אחריו נרוצה (שיר השירים א' ד'), על שסילקת שכינתך מתוכנו - אחריו נרוצה, תדע לך שהוא כן, שכל צרות שבאו עליהם, כמעשה העגל לא נתאבלו, כיון שאמר להם משה כי לא אעלה בקרבך (שמות ל"ג ג'), מיד וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו (שם פסוק ד'), לפי המדרש הם חזרו בתשובה ואמרו אחריו נרוצה - שנקיים את המצוות - רק אחרי ששמעו הדבר הרע וזה שהקב"ה לא ישרה שכינתו בתוכנו, וזה היה הדבר הגרוע ביותר אצלם, היינו אעפ"י שהיו ממרים - שעשו את העגל לא רצו להינתק מאת ד' אלא היו עם ד' עכ"ל.]

פִּי אֲנֹכִי יִדְעֵתִי אֶת מְרִיבָה וְאֶת עֲרֻפָה הַקֹּשֶׁה הֵן בְּעוֹדְנֵי חַי עִמָּכֶם הַיּוֹם מִמְרִים הֵייתֶם עִם ה' וְאִף כִּי אַחֲרֵי מוֹתִי (לא, כז).

כתב רבינו האור החיים הק' וזה לשונו:

"הן בעודני חי עמכם יתבאר על דרך אומרים ז"ל (ברכות יח) צדיקים במיתתם קרויים חיים, והוא אומרו בעודני חי עמכם, פירוש בעוד שהחיים שלי עמכם, הא למדת שאחרי כן הוא חי גם כן אלא שאינו עמהם. ואמרו היום - רמז שאין לו עוד עמהם אלא יום זה, ופשוט הכתוב הוא עד היום".

"ואמרו הייתם. לשון עבר, כי אפשר שהרהרו תשובה באותה שעה, וכדין המקדש אשה על מנת שהוא צדיק גמור, אף על פי שנמצא שהיה רשע גמור אנו אומרים שהיא מקודשת, שמא הרהר תשובה באותה שעה" (קידושין מט, ב).

בספר ברכת שמעון תמה ממה שכתב הריב"ש בשו"ת (סי' יא) הלא כתוב המקדש בעדים שהם פסולים לעדות, אינה מקודשת, מדוע לא נחשוש שמא ירהרו תשובה בליבם. ותירצו הלחם משנה (פרק ה מהלכות תשובה) ובשו"ת הרדב"ז (חלק א סי' קמ) בדוקא שאומר על מנת שאני צדיק גמור, חיישינן שמא עשה תשובה, אבל בעדים שלא הזכירו על עצמם על מנת שהם צדיקים, וחזקתם שהם פסולים לעדות אין אומרים שעשו תשובה.

אם כן תמוה מה הטעם שאור החיים הק' כתב שחיישינן שמא עשו תשובה.

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו האור החיים הק' בפסוק על 'כָּל הָרָעָה, מה באה להדגיש תיבת 'כל'?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת

מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שביריש הגליון.

בין שולחי התשובות תעריך הגרלה על הספר 'פניני אור החיים'.

ליקוט פניני חיים מתורתו של בעל האור החיים זצ"ל, ערוכים וסדורים לפי נושאים ועניינים, וכן פרקים מתולדותיו.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

חשוון
שנת ה'תשע"ז

דבר יום ביטוח

"חיים פולחם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייני של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מארים
את הנשמה

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

מאיר את הנשמה

הרה"ק רבי אברהם מסלונים ז"ל היה רגיל לומר, כי שני ספרים מסגלים ביותר להאיר אור רוחני על האדם, ואלו הן: ספר הזהר הקדוש וספר 'אור החיים' הקדוש, כי הם מאירים את נשמת האדם ואת עיניו.

(באר אברהם, עמוד שלה)

מעורר בכל אחד מישראל אהבה ויראה להקב"ה

"הלא כל דבריו כאש שלהבת שברוח הקדש נאמרו, וכל חבוריו הקדושים באש שחורה על גבי לבנה נחרטו, וקדשתם מסגלת לכל נפש מישראל, למצא בה דברי חפץ ולעורר אהבה ויראה לא-ל, ובכל מקהלות ישראל נוסעים לאורו הגדול, כי הוא לנו מעוז ומגדול".

(האדמו"ר רבי דוד חי אבוחצירא שליט"א בהסכמתו לספר "באור החיים")

היה שומע תורה מפי הקדוש ברוך הוא בכל לילה

אודות שגב קדשתו של רבנו סח מרן הבעש"ט זיע"א: "נשמתו מרוח דוד של אצילות, ובכל לילה שמע תורה מפי הקב"ה, ורוב קדשתו אי אפשר לכתב, והיה מיורדי המרכבה

הלימוד בו מסוגל להפוך זדונות לזכיות

כאשר הרה"ק רבי חיים דוד [דוקטור] מפייעטריקוב זי"ע שכב על מיטת חוליו, בא לבקרו הרה"ק בעל 'תפארת שלמה' זי"ע, ומצאו כשהוא בוכה, והוא היה סבור שהוא בוכה על ימי נערותו [שכידוע היה בעל תשובה], ואמר לו: למה אתם בוכים, הלא הימים הראשונים יפלו. ענה לו רבי חיים דוד: איני חפץ שיפלו ימי הראשונים, אדרבה, אני רוצה לעשות תשובה מאהבה, ואז נעשים הזדונות לזכיות. ובזכות זה שאני לומד בכל שבוע בספר הקדוש 'אור החיים' [ושגנתיו בעל פה], בודאי יהפכו העוונות לזכיות. (קודש הלולים, מ' 75)

וגלוי נשמות, ומדרגות רוח הקדש באמת".

(נתיב מצוותיך, קומארנא)

היום האדם משלים עצמו על ידי לימוד 'אור החיים' הקדוש

מעשה בהרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע ששאל פעם סוחר מאנשי שלומו שהיה בן למשפחת גדולים וגם למדן בעצמו, אם מוצא הוא זמן ללמד תורה, נענה הלה ואמר בהתנצלות כי בקשי יש לו זמן וכאשר מוצא הוא איזה זמן פנוי הריהו לומד קטע גמרא.

נענה הרבי מבעלזא ואמר לו: 'מלפנים היה אדם יכול להשלים עצמו עם ספר הזהר. כשנתמעטו הדורות השלימו עצמם עם ספר חובת הלבבות, כשנתמעטו עוד הדורות השלימו עצמם עם ראשית חכמה, וכעת יכול לבוא להשלמה על ידי ספר אור החיים הקדוש'.

(באור החיים)

הזוכים בספר "פניני אור החיים"

(במקום "באור החיים" - שחסר כרגע במלאי)

פרשת נשא:

ה' אהרן רייזמן מבית שמש.

פרשת בהעלותך:

ה' י. דידי מטבריה

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מבין 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב לטמפי החדש

חייגו: 073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333